Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002619

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-07-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хачатурян Володимир Хачатурович
2. Volodymyr Khachaturian

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCHID ID: 0009-0005-9624-1531

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 11-07-2025

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Приватний заклад вищої освіти "Київський міжнародний університет"

Код за ЄДРПОУ: 21595240

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 49, Київ, 03179, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9409

Повне найменування юридичної особи: Приватний заклад вищої освіти "Київський міжнародний університет"

Код за ЄДРПОУ: 21595240

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 49, Київ, 03179, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Приватний заклад вищої освіти "Київський міжнародний університет"

Код за ЄДРПОУ: 21595240

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 49, Київ, 03179, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.21.21

Тема дисертації:

1. Податкова система України: зарубіжний досвід та українська практика
2. Tax system of Ukraine: foreign experience and Ukrainian practice

Реферат:

1. АНОТАЦІЯ Хачатурян В.Х. Податкова система України: зарубіжний досвід та українська практика. - Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 Право. ПЗВО «Київський міжнародний університет», Київ, 2025. У дисертації представлено теоретичне узагальнення й нове вирішення наукового завдання, що полягає у розкритті сутності формування та функціонування податкової системи України, визначення її особливостей в зарубіжних країнах, виокремлення позитивних практик їх функціонування та виокремлення напрямів удосконалення чинного законодавства в сфері та його реалізації. Визначено, що у вузькому розумінні

податкова система це сукупність загальнодержавних та місцевих податків і зборів, які справляються в установленому законодавством порядку, в широкому - сукупність податкових відносин, які виникають між фінансовими органами та платниками податків і реалізуються шляхом адміністрування податків, їх нарахування, сплати та розподілення і регулюються нормами фінансового права, закріпленими в законах та інших нормативно-правових актах з питань оподаткування. Окреслено історичні етапи формування податкової системи України в умовах трансформаційних змін та вибору напряму євроінтеграції: 1) перший етап становлення - створення податкової системи (1991-1993 роки); 2) другий етап становлення - приведення у відповідність ринковим відносинам (1994-1999 роки); 3) третій етап становлення - удосконалення податкової системи в умовах перехідної економіки (2000-2005 роки); 4) четвертий етап становлення - оптимізація податкової системи (2005-2010 роки); 5) п'ятий етап становлення - усунення недоліків (2010-2014 роки) 6) шостий етап становлення - трансформації загальнодержавних та місцевих податків і зборів та приведення їх у відповідність до вимог Європейського Союзу (з 2015 року по сьогодення). З'ясовано, що значним поштовхом до формування сучасної вітчизняної податкової системи стало підписання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом у 2014 році та прийняття у 2015 році Стратегії сталого розвитку України «Україна-2020», в рамках якої одним із основних векторів розвитку передбачено проведення податкової реформи, метою якої є побудова простої, економічно справедливої податкової системи, яка створить умови для стабільного розвитку економіки, забезпечить достатнє наповнення бюджетів та мінімізує витрати часу на розрахунок і сплату податків, та започатковано перехід від наглядово-каральної функції фіскальних органів до обслуговуючої. Встановлено, що систему правових актів, які регулюють суспільні відносини у сфері справляння податків та зборів складають наступні групи правових актів: 1) законодавчі та підзаконні акти, які встановлюють перелік податків і зборів, порядок сплати даних податків до бюджету; 2) законодавчі та підзаконні акти, які встановлюють права та обов'язки платників податків і зборів; 3) законодавчі акти, які встановлюють підстави і порядок притягнення до юридичної відповідальності у сфері оподаткування; 4) законодавчі і підзаконні акти, які встановлюють правовий статус контролюючих органів та їх працівників, порядок здійснення державного нагляду за дотриманням законодавства. Обґрунтовано положення, що головним напрямом реформування податкової системи України має стати встановлення оптимального рівня податкового навантаження для подальшого стимулювання економічного зростання; досягнутий позитивний ефект буде отриманий від проведення заходів, направлених на вдосконалення системи податкового контролю, створення певних умов, які унеможливлюють ухилення від сплати податкових зобов'язань, введення значних обмежень на використання податкових пільг, а також визначення оптимальної методики забезпечення розподілу вилучених коштів. Необхідним є забезпечення балансу, відповідно до якого з однієї сторони, держава повинна проявляти гідне ставлення до платників податків, які покращують економічний її розвиток, а з іншого - підвищувати їх відповідальність шляхом формування високої податкової культури. Ключові слова: податкова система, податкові правовідносини, податки, місцеві податки і збори, реформування податкової системи, зарубіжний досвід, правове регулювання, податкове право, податковий кодекс України, платники податків, податковий контроль, податкова політика, податкова сфера, імплементація позитивного європейського досвіду, міжнародний правовий акт.

2. ANNOTATION Khachaturyan V.Kh. Tax system of Ukraine: foreign experience and Ukrainian practice. - Qualification scientific work in the form of a manuscript. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the specialty 081 Law, Private Institution of Higher Education, Kyiv International University, Kyiv, 2025. The dissertation presents a theoretical generalization and a new solution to the scientific task, which consists in revealing the essence of the formation and functioning of the tax system of Ukraine, determining its features in foreign countries, identifying positive practices of their functioning and identifying areas for improving the current legislation in the field and its implementation. It has been determined that in the narrow sense, the tax system is a set of national and local taxes and fees that are collected in accordance with the procedure established by law, in the broad sense - a set of tax relations that arise between financial authorities and taxpayers and are implemented through the administration of taxes, their calculation, payment and distribution and are regulated by the noims of

financial law, enshrined in laws and other regulatory legal acts on taxation. The paper distinguishes the historical stages of the formation of the tax system of Ukraine in the conditions of transformational changes and the choice of the direction of European integration: 1) the first stage of formation - the creation of the tax system (1991-1993); 2) the second stage of formation - bringing it into line with market relations (1994-1999); 3) the third stage of formation - improving the tax system in the conditions of a transitional economy (2000-2005); 4) the fourth stage of formation - optimization of the tax system (2005-2010); 5) the fifth stage of formation - elimination of shortcomings (2010-2014); 6) the sixth stage of formation - transformation of national and local taxes and fees and bringing them into line with the requirements of the European Union (from 2015 to the present). It was found that a significant impetus to the formation of a modem domestic tax system was the signing of the Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union in 2014 and the adoption in 2015 of the Strategy for Sustainable Development of Ukraine «Ukraine-2020», within the framework of which one of the main vectors of development is the implementation of tax reform, the purpose of which is to build a simple, economically fair tax system that will create conditions for stable economic development, ensure sufficient budgets and minimize time spent on calculating and paying taxes, and the transition from the supervisory and punitive function of fiscal authorities to the service function was initiated. It has been established that the system of legal acts that regulate public relations in the field of collection of taxes and fees consists of the following groups of legal acts: 1) legislative and by-laws that establish the list of taxes and fees, the procedure for paying these taxes to the budget; 2) legislative and regulatory acts that establish the rights and obligations of taxpayers; 3) legislative acts that establish the grounds and procedure for bringing to legal liability in the field of taxation; 4) legislative and regulatory acts that establish the legal status of regulatory authorities and their employees, the procedure for state supervision over compliance with the law. The position is substantiated that the main direction of reforming the tax system of Ukraine should be the establishment of the optimal level of tax burden for further stimulation of economic growth; The achieved positive effect will be obtained from measures aimed at improving the tax control system, creating certain conditions that make it impossible to evade tax obligations, introducing significant restrictions on the use of tax benefits, as well as determining the optimal method for ensuring the distribution of withdrawn funds. It is necessary to ensure a balance, according to which, on the one hand, the state must show a decent attitude towards taxpayers who improve its economic development, and on the other hand, increase their responsibility by forming a high tax culture. Key words: tax system, tax legal relations, taxes, local taxes and fees, tax system reform, foreign experience, legal regulation, tax law, Tax Code of Ukraine, taxpayers, tax control, tax policy, tax sphere, implementation of positive European experience, international legal act.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Хачатурян В.Х. Податкова система в Україні та її адаптація до умов воєнного стану. Право та державне управління. 2024. № 2. С. 342–348.
- Хачатурян В.Х. Загальні принципи побудови податкових систем у зарубіжних країнах та в Україні. Держава та регіони. Серія Право. 2024. № 3. С. 97–102.

- Хачатурян В.Х. Окремі напрямки впровадження зарубіжного досвіду функціонування податкової системи в Україні та шляхи її адаптації в умовах воєнного стану. Право і суспільство. 2024. № 4. С. 547–554.
- Хачатурян В.Х. Особливості побудови та функціонування податкової системи країн Європейського Союзу. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 10. С. 587–590.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Луценко-Миськів Леся Ігорівна
2. Lesia I. Lutsenko-Myskiv

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-2939-7457

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний заклад вищої освіти "Київський міжнародний університет"

Код за ЄДРПОУ: 21595240

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 49, Київ, 03179, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Подорожній Артем Юрійович
2. Artem Podorozhnii

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.05

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Манжула Андрій Анатолійович
2. Andrii Manzhula

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0003-4662-9376

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Код за ЄДРПОУ: 02125415

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 1, Кропивницький, Кропівницький р-н., 25006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Криницький Ігор Євгенович
2. Ihor Krynytskyi

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський юридичний інститут Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 26218357

Місцезнаходження: проспект Першотравневий, 5, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бісюк Олена Сергіївна
2. Olena Bisiuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-1570-2721

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний заклад вищої освіти "Київський міжнародний університет"

Код за ЄДРПОУ: 21595240

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 49, Київ, 03179, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Суббот Анатолій Іванович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Суббот Анатолій Іванович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Мохнатюк Ігор Олексійович
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна